

Nr 199.

Av herr Nilsson, Bror, m. fl., om en översyn av författningsreglerna för jordbrukets och skogsbrukets inkomsttaxering.

Jämlikt 22 § kommunalskattelagen äger skattskyldig vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet njuta avdrag för bland annat värdeminskning, som till jordbruket eller dess binärningar eller till skogsbruket hörande driftsbyggnader, däri inbegripna för driften nödiga bostadsbyggnader, varit underkastade. Avdraget bör enligt författningen bestämmas till viss procent av byggnadens värde, olika alltefter den tid en byggnad av ifrågavarande art anses kunna för sitt ändamål utnyttjas. I praxis medges nu värdeminskning av ifrågavarande driftsbyggnader med 1 % å jordbruksvärdet. Vid beräkningen av detta värdeminskningssavdrag synes man hava utgått ifrån att värdet av en normalt bebyggd jordbruksfastighet i regel fördelar sig med $\frac{1}{3}$ på marken och med $\frac{2}{3}$ på byggnader och att dessa $\frac{2}{3}$ bestå till hälften av bostadsbyggnader och till hälften av ekonomibygnader. 1 % värdeminskningssavdrag, beräknat på jordbruksvärdet, motsvarar i sådant fall 1 % på värdet av bostadsbyggnader och 2 % på värdet av ekonomibygnader. Denna beräkningsmetod innebär, att man beträffande bostadsbyggnader räknar med en varaktighetstid på 100 år och på ekonomibygnader 50 år.

Den ökade mekaniseringen liksom kravet på rationalisering i jordbruket har emellertid i högsta grad förkortat varaktighetstiden. Förr bedömdes en byggnads troliga livslängd till mellan 60—90 år efter dess tekniska utförande och därav betingade motståndskraft mot förvittring och förslitning. Numera torde man knappast våga räkna med att en byggnad uppnår den av dessa faktorer betingade åldern. Den snabba utvecklingen gör att jordbrukets ekonomibygnader kunna väntas bli oekonomiska i drift förr än de ur byggnadsteknisk synpunkt bli värdelösa.

Den omständigheten att man utgår ifrån jordbruksvärdet vid beräkningen av dessa värdeminskningssavdrag kommer tyvärr att medföra att den skattskyldige icke erhåller avdrag för totala anskaffningskostnader härvidlag, eftersom jordbruksvärdet i regel högst väsentligt understiger de faktiska byggnadskostnaderna, framför allt för sådana fastigheter, som nybyggs på senare tid. Vid fastighetstaxeringen skall ju som norm för värderingen användas allmänna saluvärdet, d. v. s. det belopp, som en köpare kan antagas vilja betala för fastigheten, om den tänkes såld inom den kundkrets, som för en dylik egendom kan antagas vara att påräkna, och köpt för ett med hänsyn till fastighetens beskaffenhet lämpligt utnyttjande, utan avräkning för gäld eller för kapitalvärdet, skyldighet att utgiva undantag eller annan privaträttslig förpliktelse, vilken ej är hänförlig till servitut eller annat Ek-

nande förhållande. Det är ju känt, att vid försäljningen av fastigheter användas andra värderingsprinciper än anläggningskostnaden. Det torde de närmaste åren efter nybyggnadstillfället vara svårt att finna en köpare, som är villig att betala fulla värdet av anskaffningskostnaderna på jorden och nybyggnadskostnaderna beträffande fastigheterna. Man kan härvidlag visa fram fall, där försäljningsvärdet icke uppgår mer än till 75 % av nybyggnadskostnaderna för en nybyggd gård.

Vid sådana omständigheter komma skattskyldiga jordbrukare och skogsägare, som verkställt ny-, till- eller ombyggnader, icke att erhålla avdrag för samtliga kostnader härvidlag, och underlaget för beräkningen av värdeminskningsavdraget kommer att bliva alldeles för lågt. Tillerkännes den skattskyldige ej heller avdrag för överpris och merkostnad vid nybyggnad, verkställd under nu rådande konjunkturer, kommer underlaget att än mer avvika från och understiga de faktiska kostnaderna för byggnadsbeståndet.

De nuvarande författningsreglerna jämte de höga byggnadskostnaderna hava tyvärr hitintills åstadkommit det resultatet, att jordbrukare och skogsägare funnit det mer överensstämmande med sina intressen att reparera ett äldre byggnadsbestånd än att nybygga. Denna inställning till problemet har alltså motverkat den ur folkförsörjningssynpunkt önskvärda rationaliseringen och intensifieringen av jordbruket.

Detta kan också sägas vara fallet med den bestämmelsen, att skog, som hugges på den egna gården och där användes till nya driftsbyggnaders uppförande, skall upptagas såsom inkomst. En överflyttning av skog till driftsbyggnader torde endast sällan höja fastighetens saluvärde. En lättnad i denna bestämmelse vore därför påkallad och ägnad att befördra tillkomsten av ett bättre byggnadsbestånd.

Med hänsyn härtill och till det förhållandet, att inkomst av rörelse erhållit betydligt gynnsammare författningsregler i detta avseende, synes det vara påkallat att föranstalta om en utredning av hithörande frågor. Denna utredning torde även böra omfatta inkomstbegreppet och bestämmelserna om beräkning av tillfällig förvärvsverksamhet: realisation vid försäljning av fastighet.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 12 november 1943 har statsrådet och chefen för finansdepartementet tillkallat sakkunniga för att verkställa viss utredning av vissa frågor rörande jordbrukets inkomsttaxering. Det vill förefalla lämpligt att ifrågavarande sakkunniga bemyndigas att vidtaga en allmän översyn av författningsreglerna för jordbrukets och skogsbrukets inkomsttaxering.

Under återopande av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning och förslag angående grunderna för beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, framför allt be-

träffande bestämmelserna angående beräkning av värde-
minskningsavdrag på driftsbyggnader i jordbruk och
skogsbruk samt inkomstbeskattningen av skog, som använ-
des till egna driftsbyggnaders uppförande.

Stockholm den 22 januari 1944.

B. A. Nilsson.

Jones Erik Andersson
i Ovanmyra.

Ivar Persson.

John Gustavson
i Guntorp.

Joh. Friggeråker.

Gunnar Lodenius.
